'Οδυσσείας Προοίμιον «Θεά, είπε καὶ ήμῖν»

γιὰ βαρύτονο, ὀρχούμενο γυναικεῖο χορό, κλαρινέτο καὶ ἄρπα Πέμπτη, 22 Δεκεμβρίου, 2-3 μμ, Αἴθριο Κοσμητείας Φιλοσοφικῆς ΕΚΠΑ, 3°ς ὄροφος

Ή Τιτανίδα Μνημοσύνη, κόρη τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Γαίας, μητέρα τῶν Μουσῶν ἀπὸ τὸν Δία, ἡ πυρόξανθη θεότητα ποὺ χάνεται στὰ βάθη τῆς ἱστορίας, χρόνους καὶ χρόνους πρὶν τὴν ἐφεύρεση τῆς γραφῆς, διαλαμπαδεύει μέσω τῆς μνήμης τὴν προφορικὴ ἱστορία. Χωρὶς μνήμη δὲν ὑπάρχουν τέχνες χωρὶς μνήμη δὲν ὑπάρχει διάλογος, κρίση, αἰτιολογία, πρόβλεψη ἢ πρόληψη χωρὶς μνήμη δὲν κοινωνοῦνται οἱ κανόνες καὶ οἱ ἐνέργειες τοῦ σύμπαντος, ὁ κύκλος τῆς ζωῆς, ἡ γνώση τοῦ πῶς ζοῦμε στὸν κόσμο.

Έμπνέει τὸν ποιητὴ ἡ Τιτανίδα νὰ διηγηθῆ ἱστορίες τοῦ παρελθόντος καὶ μύθους τῆς κοινότητας, κατορθώματα ἡρώων, ἐμπλοκὲς θεῶν, μέσα σ' ἕνα ἀνειρικό, ποιητικὸ νεφέλωμα τὸν ἐμπνέει νὰ μελοποιήση τὸν λόγο του, νὰ τὸν κάνη τραγοῦδι, νὰ τὸν διδάξῃ στὶς κόρες-σήμερα, μητέρες-αὔριο τῆς νέας γενιᾶς, ὥστε νὰ σωθοῦν στὴν κιβωτὸ τῆς μνήμης οἱ ἀξίες τῆς παράδοσης.

Τοὺς στίχους 1-10 τοῦ προοιμίου τῆς ὁμηρικῆς ¿Οδύσσειας μελοποίησε ὁ Στέλιος Ψαρουδάκης, ὁ ὁποῖος καὶ ἀναλαμβάνει τὸν ρόλο τοῦ ἀοιδοῦ. Τὴ Μνημοσύνη ἐνσαρκώνει ἡ ὀρχηστρὶς Ἀνδριάνα Παπανικολάου, ἡ ὁποία μὲ τὸ τραγοῦδι καὶ τὸν χορό της ὁδηγεῖ τὰ βήματα τῶν κοριτσιῶν καὶ τὶς ἐμψυχώνει. Ὁ σκοπὸς εὐοδώνεται: οἱ ἐμπνευσμένοι στίχοι μεταλαμπαδεύονται στὴ χορεία τῶν γυναικῶν, ποὺ ἐκεῖνες, ὡς βασικοὶ φορεῖς τῆς παράδοσης καὶ τῆς μνήμης, περνοῦν τὴ γνώση στὰ τέκνα τους. Ἡ Μνημοσύνη ἔχει ἐπιτελέσει τὸ ἔργο της.

Τὴ γυναικεία χορωδία συνοδεύουν στὸ κλαρινέτο ἡ Παναγιώτα Πονηροῦ καὶ στὴν ἄρπα ἡ Μαρία Μαλαφῆ· ὅλες φοιτήτριες τοῦ Τμήματος Μουσικῶν Σπουδῶν. Τὴν ἐπιμέλεια τῆς παρτιτούρας εἶχε ὁ Μανόλης Πισσαράκης. Προγυμναστὲς τῆς χορωδίας, ὁ Νίκος Μαλιάρας καὶ ὁ Σάββας Ρακιντζάκης. Τὰ κρόταλα κατασκεύασε ὁ Σπῦρος Ζαμπέλης.

Τὸ ἔργο ἀφιερώνεται στὸν δάσκαλο Μᾶρκο Δραγούμη, ποὺ ἐνστάλαξε στὸν μελοποιὸ τὴν ἰδέα πὼς ἴσως ὁ Ὅμηρος πρῶτος νὰ ἔσυρε τὸν καλαματιανό!

The Proem of the Odyssey "Goddess, tell us in our turn"

for barytone, dancing female chorus, clarinet, and harp

Thursday, 22nd December, 2-3 pm, Atrium of Deanery, School of Philosophy,

National & Kapodistrian University of Athens, 3rd floor

The Titanis Mnēmosynē, daughter of Kronos and Gaia, mother of the Muses by Zeus, the auburn goddess who vanishes in the depths of history, ages before the invention of writing, undertakes to deliver with the aid of memory the oral history. Without memory there are no arts; without memory there is no dialogue, judgement, reasoning, forecast, and prevention; without memory no rules and activities of the universe are shared, or of the cycle of life, or the knowledge of how we are meant to exist in this world.

The Titanis inspires the poet to narrate stories of the past and myths of the community, deeds of heroes, interventions of gods, within a dreamy, poetic nebula; she inspires him to set his word to music, to turn it into song, in order to instruct the girls-today, mothers-tomorrow of the new generation, so that the values of tradition be saved in the ark of memory.

Lines 1-10 of the Homeric *Odyssey* were set to music by Stelios Psaroudakēs, who also undertakes the role of the bard. The *orchēstris* Andriana Papanikolaou embodies Mnēmosynē, who guides with her song and dance the footsteps of the maidens of the chorus, and animates them. The goal is achieved: the spirited words are inculcated in the chorus of the women, who, being the basic carriers of tradition and memory, pass in turn their knowledge to their offspring. The job of Mnēmosynē is done.

The female chorus are accompanied by Panagiota Ponirou on the clarinet, and Maria Malafi on the harp; all of them, students of the Department of Music Studies. The music score was edited by Manolis Pissarakis. The chorus was coached by Nikos Maliaras and Savvas Rakintzakis. The clappers were made by Spyros Zambelis.

The work is dedicated to Markos Dragoumis, who instilled in the composer the idea that Homer might have been the first to pace his step to the Kalamatianos!

